

MODEL TWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW

(minimalny zakres udzielanego wsparcia)

ETAP 1. Wybór lokalizacji.

Centrum powinno zostać zlokalizowane w łatwo dostępnym miejscu, w miejscowości skupiającej dużą liczbę cudzoziemców. Wybór właściwego miejsca na lokalizację CIC jest kluczowy dla osiągnięcia sukcesu w prowadzeniu Centrum. Na podstawie zgromadzonej wiedzy dot. działalności lokalnych podmiotów oraz ewentualnej współpracy, siedzibę CIC będzie można oprzeć o struktury miejskie np. już istniejących punktów zajmującymi się sprawami cudzoziemców.

W przypadku braku takiej możliwości, będzie trzeba dokonać wyboru wśród innych dostępnych zasobów lokalowych w danym regionie. Ostatecznie zakłada się również możliwość utworzenia CIC od podstaw, tj. poprzez wynajęcie lokalu (lub zagospodarowanie lokalu udostępnionego przez wyłonionego Partnera, lub będącego w zasobach wnioskodawcy) i dostosowanie go do potrzeb Centrum.

ETAP 2. Przygotowanie lokalu do działania pod kątem technicznym.

Na tym etapie zakłada się dostosowanie lokalu pod działalność Centrum tj. m.in. adaptacja pomieszczeń dla celów funkcjonowania CIC, wyposażenie w niezbędne sprzęty, druk niezbędnych tablic informacyjnych, podłączenie linii telefonicznej. Zakres ww. działań zależny będzie od tego, jakie zasoby (zasoby kadrowe, lokal etc.) partner/wnioskodawca wniesie do projektu.

ETAP 3. Przygotowanie lokalu do działania pod kątem merytorycznym.

Na tym etapie zostanie:

1. powołana/ zatrudniona osoba do kierowania Centrum, którego zakres działania odnosił się będzie m.in. do:
  - a) stworzenia regulaminu organizacji Centrum opartego niżej wymienionych modułach
  - b) zapewnienia kadry Centrum;
  - c) zapewnienia wykonawców do modułów, które będą zlecone;

- d) innych, wynikających z prowadzenia działalności Centrum.
2. zrekrutowana kadra do obsługi Centrum (w ramach zasobów własnych partnera/wnioskodawcy, zatrudnione dodatkowe osoby);
  3. przygotowane i wydrukowane materiały informacyjne;

SZCZEGÓŁOWY OPIS MODUŁÓW MERYTORYCZNYCH CENTRUM

Określenie dokładnego zakresu modułów będących sednem działania Centrów Integracji Cudzoziemców jest kluczowym elementem wniosku o przystąpienie do projektu. Na podstawie konsultacji wnioskodawcy z partnerem jak i z wytypowanymi podmiotami do współpracy należy określić dokładny zakres niżej wymienionych modułów, jak również określić kto i na jakich zasadach będzie realizować te moduły.

1. **KURSY JĘZYKA POLSKIEGO** – wiąże się to ze zleceniem podwykonawstwa firmie lub organizacji pozarządowej specjalizującej się w nauce języka polskiego jako obcego. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, należy ustalić poziomy nauczania, liczbę grup i godzin.

Kursy w ramach programu powinny być oferowane na wielu poziomach nauczania, od poziomu A1 do poziomu B2 oraz dodatkowo oferować kursy uzupełniające z języka technicznego (profesjonalnego). Programy kursów powinny bazować na wytycznych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców.

W związku z tym powinny one uwzględniać specyfikę grup odbiorców i dostosować do niej liczbę godzin (przy czym rekomenduje się zwiększenie intensywności zajęć ponad wskazywane minimum 150 godzin lekcyjnych dla danego poziomu). Regularne kursy powinny obejmować również aspekty związane z kulturą polską.

Kursy języka technicznego przeznaczone dla osób, które chcą podjąć zatrudnienie i potrzebują znajomości słownictwa branżowego, pozwalającego im funkcjonować w danym zawodzie. Oferowane kursy powinny dotyczyć branż zawodowych, np.: handel, hotelarstwo, kosmetologia, budownictwo, inżynieria lądowa itp. Zakres godzinowy kursów języka technicznego nie powinien być mniejszy niż 25 godzin. Na zakończenie kursów powinny być wydawane certyfikaty, co da możliwość cudzoziemcom udokumentowanie znajomości języka polskiego.

Kursy językowe muszą spełniać kryterium związane z doświadczeniem podmiotu w nauczaniu języka polskiego jako obcego, być prowadzone przez odpowiednią kadre, posiadającą kompetencje w zakresie glottodydaktyki.

Kursy językowe muszą one spełniać następujące warunki:

- zapewniać otwarty dostęp dla różnych grup cudzoziemców;
- oferować bezpłatny lub odpłatny tylko w symbolicznej wysokości dostęp.

Warto również planować odpowiednie działania motywujące, które by wpływały pozytywnie na frekwencję cudzoziemców na zajęciach.

2. **DORADCY MIĘDZYKULTUROWI** – zlecenie / samodzielnie - rekrutacji osób do pracy w CIC jako asystentów cudzoziemców. Zadaniem takich osób będzie zorientowanie się w sytuacji cudzoziemca oraz odpowiednie jego przekierowanie do komórek merytorycznych (w Centrum, jeśli takie są lub poza Centrum).

Zadanie Doradców Międzykulturowych:

- towarzyszenie rodzinom cudzoziemskim w rozwiązywaniu trudnych dla nich sytuacji;
  - wyjaśnianie zasad, norm i zwyczajów obowiązujących w Polsce;
  - pomoc w poszukiwaniu mieszkań, nawiązywaniu kontaktów z właścicielami mieszkań, pośredniczenie w kontaktach z wynajmującymi, tłumaczenie obowiązujących zasad, pomoc w płaceniu rachunków (pozafinansowa);
  - towarzyszenie podczas wizyt u lekarza;
  - pośredniczenie w załatwianiu różnego rodzaju spraw urzędowych oraz w kontaktach z instytucjami (np. Powiatowym Urzędem Pracy, Urzędem Skarbowym);
  - pomoc w wypełnianiu dokumentów urzędowych;
  - przekazywanie informacji o miejscach, do których cudzoziemcy mogą się zwracać ze swoimi problemami;
  - popularyzacja wiedzy na temat sytuacji cudzoziemców w Polsce oraz różnic kulturowych mających wpływ na wzajemne relacje ze społecznością lokalną, a zwłaszcza w sytuacjach kontaktu z właścicielami mieszkań i pracodawcami.
3. **PUNKT INFORMACYJNY:** miejsce, w którym klienci będą mogli uzyskać niezbędne informacje.

Punkt informacyjny powinien dostarczać cudzoziemcom informacji dotyczących:

- korzystania z usług medycznych i rehabilitacyjnych;
- nabywania lub wynajmowania nieruchomości;
- zakładania kont bankowych;

- form zatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej oraz wynikających z nich obowiązków podatkowych i ubezpieczeniowych;
- łączenia rodzin;
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- uzyskiwania lub uznawania dokumentów poświadczających uprawnienia do kierowania pojazdami;
- uzyskania numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL);
- zasad wykonywania obowiązku meldunkowego;
- uzyskania ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych;
- placówek kształcenia ustawicznego oraz centrów kształcenia zawodowego, umożliwiających uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- kursów zawodowych;
- systemie szkolnictwa wyższego, w tym o możliwości kształcenia się na studiach, studiach podyplomowych lub o innych formach kształcenia;
- uznawania wykształcenia uzyskanego w innych niż Rzeczpospolita Polska państwach;
- uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanych nabytych w innych niż Rzeczpospolita Polska państwach;
- tłumaczeń przysięgłych na terenie województwa oraz ich danych kontaktowych;
- systemu komunikacji miejskiej;
- zasad legalizacji pobytu i uzyskania obywatelstwa polskiego.

W celu usprawnienia komunikacji z migrantami, którzy zamieszkują z dala od Centrum, jest możliwość udzielania informacji również za pośrednictwem infolinii oraz poczty elektronicznej. Mogą także być tworzone zespoły mobilne, które – w przypadku zaistnienia takiej konieczności – będą pełniły swoje usługi poza siedzibą CIC. Zespoły mobilne mogą świadczyć swoje usługi na wniosek gmin i powiatów, które zdiagnozowały zapotrzebowanie na tego typu usługi na obszarze swojej właściwości terytorialnej.

4. **WSPARCIE PRAWNICZE I PSYCHOLOGICZNE ORAZ USŁUGA TŁUMACZA**– zlecenie dyżurów w Centrum.

Praca prawnika będzie wsparciem punktu informacyjnego, szczególnie w sytuacjach bezprecedensowych lub skomplikowanych, w momencie, kiedy będzie wymagana specjalistyczna wiedza prawnicza.

Zakres problematyki, którą będzie zajmować się prawnik obejmować będzie m.in.:

- prawo pracy;
- legalizację pobytu;
- prawo rodzinne;
- wyjaśnienie zasad działania polskiego sądownictwa;
- zasad postępowania administracyjnego.

Oprócz obsługi klientów, prawnik będzie gromadzić informacje na temat poruszanych problemów klientów, aby móc tworzyć bazę wiedzy na zasadzie „pytania” – „odpowiedzi”.

Obecność psychologa w Centrum będzie umożliwiała cudzoziemcom nieradzącym sobie z problemami uzyskać profesjonalnego wsparcia. Psycholog obecny w Centrum powinien mieć dyżury co najmniej 2 razy w tygodniu po 4 godziny. Jego głównym zadaniem będzie rozmowa z cudzoziemcami oraz kierowanie na specjalistyczne terapie, jeśli uzna, że taka pomoc jest dla danej osoby potrzebna.

Tłumaczenia zwykłe oraz przysięgłe dokumentów są ważnym elementem. Dokumenty obcojęzyczne nie mogą być bowiem wykorzystywane na terytorium Polski do załatwienia spraw urzędowych, medycznych, edukacyjnych czy też związanych z zatrudnieniem oraz pracą. Tłumaczenia przysięgłe są niezbędne do poświadczenia wiarygodności i autentyczności różnego rodzaju dokumentów, którymi legitymują się cudzoziemcy. Posiadanie przetłumaczonego dokumentu często warunkuje zmianę sytuacji życiowej cudzoziemca, pozwala podjąć pracę, leczenie, kontynuować naukę itp.

5. **KURSY ADAPTACYJNE:** zlecenie/prowadzenie samodzielnie kursów mających na celu przybliżanie realiów życia w Polsce.

Ich celem jest zaznajomienie jak najszerszej grupy cudzoziemców, przede wszystkim nowoprzybyłych migrantów, z ich podstawowymi prawami i obowiązkami, systemem integracji w Polsce, jak również służbami, instytucjami i innymi organizacjami, które mogą być im pomocne. Kursy takie w znacznym stopniu mają wspierać świadomość migrantów w zakresie kwestii prawnych oraz innych aspektów życia w Polsce, wspierać proces ich integracji, a także zmniejszać ryzyko bycia zależnym od nieuczciwych pośredników czy utraty legalnego pobytu.

Tematyka kursów dotyczyć może m. in. następujących zagadnień:

- polskie przepisy prawne;
- cudzoziemcy w polskim prawie;
- polskie tradycje, zwyczaje i normy kulturowe;

- polski rynek pracy – specyfika, sposoby poszukiwania pracy, przygotowywanie dokumentacji aplikacyjnej, pierwsza rozmowa z pracodawcą;
- system edukacji w Polsce – charakterystyka, obowiązki rodziców i nauczycieli, obowiązujące zasady;
- opieka medyczna – specyfika funkcjonowania służby zdrowia w Polsce.

Spotkania powinny być prowadzone przez osoby kompetentne w danej dziedzinie, w językach zrozumiałych dla migrantów. Należy zadbać o to, aby kursy te były szeroko dostępne.

6. **PODNOSZENIE WIEDZY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO (moduł fakultatywny)** – działania mające na celu tworzenia kampanii przybliżających sprawy cudzoziemskie (akcyjne jak i stałe działania) – osoba zatrudniona w Centrum na te potrzeby.

Zadanie ma na celu budowanie pozytywnego wizerunku cudzoziemców w Polsce.

Do takich działań zaliczamy m.in.:

- wydarzenia akcyjne;
- zapraszanie społeczności lokalnej na wydarzenia organizowane przez cudzoziemców;
- lokalne kampanie na rzecz tolerancji, pozytywnych aspektów integracji cudzoziemców z polskim społeczeństwem.